

Oponentský posudek

diplomové práce Terezy O U Z K Ě "Úloha generálního tajemníka OSN v mírových misích OSN", Plzeň 2013, 76 str. + 10 str. dokumentace a stručné angl. resumé

Poměrně oblíbené téma zpracovala autorka ve své diplomové práci široce a originálně. Zahrnula do ní nejen úlohu generálního tajemníka v mírových misích, ale i jeho roli v boji proti terorismu a jeho postoje v otázkách reformy OSN, zejména Rady bezpečnosti. Přínosem je i úvaha diplomantky porovnávající mírové operace a "ozbrojené intervence"/str.70 n./, včetně analýzy tzv. humanitárních intervencí a partie o doktríně "Odpovědnost za ochranu". Pozoruhodné stanovisko zaujímá i vůči jednání některých velmocí a postojům některých států, uplatňujících či schvalujících použití síly bez souhlasu Rady bezpečnosti.

Na druhé straně diplomantka běžně používá obratu "ozbrojená intervence" a "humanitární intervence", který zavedli politici, politologové a novináři bez zřetele na Chartu OSN. Ta však výslovně popírá "právo OSN zasahovat do věcí, které podstatně patří do vnitřních pravomocí kteréhokoliv státu". Výjimkou z tohoto zákazu intervence, který je výrazem obecné zásady mezinárodního práva, je pouze použití "donucovacích opatření podle kapitoly VII", která používá termínu "opatření/measures/ podle článků 41 a 42". V článku 42 pak Charta OSN umožňuje, aby Rada bezpečnosti podnikla "akce leteckými, námořními nebo pozemními silami" za podmínek stanovených v čl. 43.

Diplomantka též vyslovuje oprávněnou kritiku k postojům zaujatým v některých případech vedoucími činiteli sekretariátu OSN či jednotlivých mírových operací. Nelze však zobecnovat, že nedostatečnost pružnosti a zdoluhavý rozhodovací proces jsou způsobovány zkosnatělostí byrokratického aparátu OSN.

V práci je řada menších nepřesností a jazykových nedostatků, které jsem vyznačil v jejím textu. Nepřesně je též chápán vztah mezi samotnou OSN a odbornými organizacemi jejího systému, které jsou k Organizaci spojených národů přidruženy, ale jinak jsou v podstatě samostatnými mezivládními organizacemi. Nejsou to NGO, jak uvedeno na str.40.

Při ústní obhajobě mohla by diplomantka odpovědět též na tyto otázky:

Jaký význam přisuzuje obsahu článku 48 Charty OSN, a to oběma jeho odstavcům ?

Jaká je právní povaha závěrečného ^{dokumentu} Vtzv. Světového summitu z r. 2005 ?

Vcelku hodnotím diplomovou práci T. Ouzké jako výbornou.

30.5. 2013

Prof. JUDr. Vladimír Kopal, DrSc.
oponent